

Meemaken

Wij w888888888
Wij w888888888
W888888888
Wij tr888888888
Wij tr888888888
Te blijven w888888888 !!!
Stelt men ons opnieuw teleur
Dan hebben wij nog een 8erdeur
Wij w888888888
W888888888
tot?

(Wij W88888888 van Kurt Schwitters gemaakt in Drachten voor de Dada-avond op 13 april 1923)

Inhoud

Inleiding: In DR88 kan eigenlijk alles	4
Programma 1 Dr88^ Meemaken	
Drachten, plaatsbepaling	
Achtergrond	9
Maatregelen	14
Instrumenten	29
Effecten	30
Programma 2 Dr88^4u Mee maken	
Drachten, plaats voor jou	
Achtergrond	32
Maatregelen	32
Instrumenten	36
Effecten	37
Bijlage: globale kostenraming	38
Geraadpleegde stukken	41
Geraadpleegde sites	42

Inleiding

In DR88 kan eigenlijk alles

Smallingerland heeft de afgelopen jaren nadrukkelijk 'de kop boven het maaiveld getild'. De gemeente is ambitieus én maakt haar ambities waar. Ook dit cultuurplan zet hoog in vanuit de vaste overtuiging dat investeren in cultuur niet alleen nodig is om bestaande voorzieningen in stand te houden, maar vooral omdat het bijdraagt aan het plezier waarmee we in Drachten en de dorpen wonen, werken en recreëren. Wij zijn trots op Drachten, bezoekers komen hier graag en steeds vaker, ondernemende mensen willen hier komen wonen of vestigen hier hun bedrijf. Dat is goed voor ons welzijn, voor de

werkgelegenheid en voor de stedelijke economie.

En voor de (wijde) regio waarvoor de gemeente immers tal van voorzieningen in de lucht houdt. En we houden van de dorpen waar in kleiner verband actief wordt gemusiceerd, gezongen en gedanst.

Dat is goed voor onze sociale contacten en iedereen kan meedoen.

In DR88 kan eigenlijk alles

Drachten profileert zich als vooruitstrevende werkstad en is altijd 'in' voor het ongebruikelijke, het experiment. Maar een 'Woudfries' is geen dromer, hij staat met beide benen op het zand, wat hij onderneemt moet realistisch en praktisch uitvoerbaar zijn. Als we vinden dat iets kan, dan hebben we dat in Drachten ook snel gedaan. Zo gaven we schouwburg De Lawei in de jaren '60 al een bovenregionale uitstraling en ook het plan om de Drachtstervaart in ere te herstellen gaan we nu op volle kracht uitvoeren. Hier is dus veel mogelijk. Zo hebben wij onlangs besloten om de plek waar volgend jaar de Drachtstervaart wordt uitgegraven te markeren met 1000 meter blauwe verf. Niet als grap maar om vooruit te lopen op de spannende, nieuwe centrumontwikkeling die ons voor ogen staat. Zodat men zich daar alvast een voorstelling van kan maken. Dat maakte de tongen los maar gaf ons ook landelijke bekendheid.

Drachten durft, waardeert tegengestelde meningen en gaat de discussie niet uit de weg. Dat maakt ons niet altijd geliefd. Onze plannen in deze nota steunen op de ideeën die door belanghebbenden en belangstellenden, in brieven en nota's, op de website en in de lunchsessies, naar voren zijn gebracht. Daar zijn wij allen die hebben meegedacht bijzonder dankbaar voor. Natuurlijk zal niet iedereen het met de hier door ons gepresenteerde ambitieuze visie eens zijn. Wij kunnen ook niet alle dingen tegelijk doen. Maar duidelijk is dat nu dat typisch Drachtster gevoel van urgentie opgeld doet. Ook dat schept verplichtingen.

Drachten vindt zichzelf opnieuw uit, geeft zichzelf vorm en toont de moed om meer dan een Fries kwartje te willen zijn, om een sterk maar ook herkenbaar en vertrouwd beeld neer te zetten. Wellicht is in Smallingerland weinig historie zichtbaar, het toont daarentegen in iedere vezel de wil tot vooruitgang. Dat is daarom ook het motto geworden voor deze cultuurvisie en het nieuwe, moderne Drachten: In DR88 kan eigenlijk alles.

Culturele Drukke

Om dat op een verantwoorde manier waar te maken is gekozen voor twee programma's die zich tot elkaar verhouden als twee ineengeslagen handen, maar die afzonderlijk zonder betekenis zijn. Een dynamisch, cultureel klimaat bestaat bij de gratie van creatieve mensen, mensen met originele ideeën, mensen met grote en minder grote wensen. Door deze culturele voortrekkers, hun initiatieven en producties te faciliteren kan Drachten verder uitgroeien tot een brutale, dynamische woon- en werkstad, die de hand reikt aan creatief ondernemerschap. Daar zijn kwalitatief hoogstaande voorzieningen, aantrekkelijke ontmoetingsplaatsen, hoogwaardige opleidingen, gespecialiseerde creatieve bedrijvigheid, functionele woon-werkplekken en behoorlijk wat 'culturele drukke' voor nodig.

In DR88 kan eigenlijk alles

Levendig DR88

In DR88[^], Drachten, plaatsbepaling, brengen we de culturele infrastructuur niet alleen op orde, we voegen drie thema's toe die Drachten als cultuurstad een eigen gezicht geven: licht, geluid en experiment. Wij hebben voor deze thema's gekozen omdat op deze drie gebieden in Drachten al veel unieke initiatieven aanwezig zijn.

Deze drie culturele accenten geven richting aan de bundeling van de voorzieningen in een hoogwaardige entree tot het vernieuwde creatieve centrum, aan een krachtig, beeldend statement voor de inrichting van de openbare ruimte en aan meerjarige prestatieafspraken met de instellingen die grotendeels het beleid voor ons uitvoeren.

Een cultureel krachtige centrumplaats versterkt ook het culturele klimaat van de dorpen in de omgeving. Cultuurinstellingen als De Meldij en De Lawei zijn er voor de hele gemeenschap. Dat is straks m.n. in de programmering van de instellingen nog meer zichtbaar waar uitdrukkelijk plaats wordt gemaakt om samen met de verenigingen uit de wijken en dorpen eigen producties op de planken te zetten. Ook zo vallen de twee programma's samen.

De moderne vormgeving, DR88[^], van het programma weerspiegelt de beoogde hedendaagse, innovatieve en zakelijke uitstraling, die wij met gebruikmaking van de modernste interactieve technieken willen uitdragen.

Dit programma heeft als leidmotief de cultuureconomische ontwikkeling van Drachten. Het is vooral gericht op creatieve ondernemers en op de mensen die in de regio wonen.

Leefbaar DR88

In DR88^{^4u}, Drachten, plaats voor jou, zorgen we ervoor dat al onze amateurkunstorganisaties via een sterk vereenvoudigd systeem basisondersteuning krijgen. We vragen alle culturele instellingen nieuwe manieren te bedenken om andere groepen binnen te halen. En we leggen verband tussen lokale creatieve initiatieven en de instellingen door het gebruik van de instelling te vergoeden. Want de instellingen hebben natuurlijk in eerste instantie een functie in onze gemeenschap voor lokale gebruikers. We maken geen onderscheid tussen amateurs en professionals, we zijn trots op elk initiatief en er is genoeg ruimte voor iedereen in de nieuwe, uitgebreide Lawei. Bovendien gaan we met diverse partijen een website/weblog als informatieplatform organiseren.

In DR88 kan eigenlijk alles

Eenzelfde verbinding leggen we tussen het onderwijs en de instellingen door elk kind de mogelijkheid te bieden om één keer in zijn (basis)schoolloopbaan en met persoonlijke coaching, op de planken van een groot podium te staan (Jij in De Lawei).

De Lokale Omroep kan een link leggen tussen thuisblijvers en uitvliegers, zodat iedereen mee kan leven en mee kan praten over wat er in Drachten allemaal gebeurt.

Ook hier geldt: niemand aan de kant.

In de verlengde vormgeving, DR88^4u van dit programma zijn aan Drachten de 13 omliggende dorpen gekoppeld. Dit programma heeft als leidmotief de sociaalculturele ontwikkeling van de gemeente. Het is specifiek gericht op de culturele ontwikkeling van de wijken en dorpen, de accommodaties waar amateurverenigingen gebruik van maken en de vragen en wensen van de inwoners van Smallingerland.

In de pers verschenen onlangs berichten dat uit onderzoek van de VNG (SGBO) is gebleken dat Friezen weinig ambitieus zijn. Gebrek aan ambitie zit in de Friese cultuur verweven: "Nederland wordt steeds meer een kenniseconomie, daarom is het belangrijk dat Friezen worden gestimuleerd om zich verder te ontwikkelen. De provincie en de Friese gemeenten zouden hun inwoners moeten aanmoedigen om hun talenten beter te ontplooien".

Drachten gaat dat in elk geval alvast maar 'Sels dwaan!'. Maar dan wel samen met anderen die onze ambities delen.

Onze Missie is:

***Vanaf 2010 staat DR88 bekend als creatieve, moderne werkstad,
waar eigenlijk alles kan.***

Deze notitie gaat over ideeën ter invulling van deze missie. Niet tot achter de komma met iedereen besproken, wellicht soms als wensdroom, maar wel richtinggevend. Uitwerking met o.m. de instellingen, nadere vormgeving en het besteden van de globaal geraamde middelen is aan de orde als we het eens zijn over de inhoud van deze kijk op de lokale cultuur.

Programma 1

Dr88^ plaatsbepaling

Programma 1

Meemaken

Achtergrond

Drachten, dat wil je meemaken

In dit programma schetsen wij een beeld van Drachten zoals dat er over een paar jaar uit kan zien. Een drukke, moderne, middelgrote stad waarin de allernieuwste technische snufjes en innovatieve voorzieningen zijn toegepast. Een stad toegesneden op het moderne leven van actieve mensen. Drachten trekt niet alleen winkelpubliek uit de wijde regio met 150.000 inwoners, ook de 23.500 mensen die er een arbeidsplaats hebben en de 5000 MBO-studenten verblijven er graag. Wij willen onze stadskern vitaal houden. We willen de menselijke maat daarbij bewaren. Anders moeten we over een paar jaar misschien het driedubbele investeren. En ondanks de mooie cijfers staat er, zowel in de gemeente als in de wijde omtrek toch nog een te groot aantal mensen aan de kant. Investeren in het vestigingsklimaat, langs de lijnen die we hier voorstellen is dus nodig. Wij kiezen voor succes, voor continue ontwikkeling, Drachten, dat wil je mee maken.

Creatieve klasse

De begrippen creatieve industrie, creatieve klasse en creatieve stad zijn in 2003 in Nederland geïntroduceerd door Richard Florida. Hij stelt in 'The rise of the creative class' dat de sleutel voor economische groei ligt bij innovatie en de sleutel tot innovatie bij getalenteerde, andersdenkende mensen, de creatieve klasse. Ook het nieuwe kabinet ziet creativiteit als een logische ontwikkeling en essentieel element in de moderne kenniseconomie. Wij denken dat de combinatie van creativiteit en kennis in Drachten een accentverschuiving in ons arbeidspotentieel teweeg kan brengen waardoor de employability, werkgelegenheid en arbeidsvreugde zo mogelijk nog zullen toenemen.

Creatieve Stad

De Atlas voor gemeenten 2007 heeft niet toevallig als thema Cultuur gekozen. De Atlas vergelijkt de grootste 50 gemeenten op ruim 40 punten. In de woonaantrekkelijkheids-index speelt het culturele en culinaire aanbod en het percentage vooroorlogse woningen een grote rol, naast veiligheid, bereikbaarheid van banen, nabijheid universiteit en nabijheid natuurgebied. Hoogopgeleiden en jongeren mijden nieuwe steden vanwege het magere cultuuraanbod. Door gebrek aan horeca, geschiedenis en cultuur in jonge gemeenten wordt de kloof tussen oude en nieuwe steden groter en laten jonge mensen en de creatieve klasse deze steden vaak links liggen.

Programma 1

Dr88^ plaatsbepaling

Drachten is zo'n snel groeiende werkstad, die mede dankzij Philips in 50 jaar van 10.000 naar 55.000 inwoners is gegroeid. Drachten huisvest 2700 bedrijven o.m. op het grootste bedrijventerrein van Noord-Nederland. Het laatste jaar zijn er 600 nieuwe arbeidsplaatsen gerealiseerd waarmee Drachten in mei 2007 op ongeveer 23.500 arbeidsplaatsen uit is gekomen. Ook komen er dagelijks meer dan 5.000 jongeren op het leerpark om o.m. aan één van de MBO-opleidingen een vak te leren. En het onderwijsaanbod neemt nog steeds toe.

Creativiteitsindex

In de veel gebruikte creativiteitsindex van Florida zijn de drie cruciale T's: Tolerantie, Technologie en Talent. Deze index geeft het vermogen van een stad weer om creatief talent in te zetten voor innovatie, ondernemerschap en welvaart op de lange termijn.

1. Drachten heeft een open blik, de T van Tolerantie.
2. Philips, Neopost, Het Centrum voor Lichtarchitectuur en anderen zorgen voor de T van Technologie.
3. ROC De Friese Poort heeft een goedlopende kunstopleiding, de T van Talent.

Creatief talent is dé nieuwe grondstof voor dynamiek en vooruitgang.

Dat talent moet zich dan wel in Drachten kunnen manifesteren en kunnen mengen met de andere twee T's. Wij willen daarom een clustering van kennis, talent én cultuuraanbod in het centrum realiseren. Zodat creatieven hier naar toe komen én zich hier thuis blijven voelen. Daarmee hebben wij de grondslagen om uit te kunnen groeien tot de modernste creatieve buurt van Noord-Nederland benoemd.

Accenten

Om de creatieve bedrijvigheid te specificeren en een onderscheidende keuze in het culturele aanbod te kunnen maken voegen we drie accenten toe. Wij hebben voor de profilering de drieslag licht, geluid en experiment gekozen omdat in Drachten op deze terreinen bijzondere potentie en of (particulier) initiatief aanwezig is. En samen genomen kunnen de thema's een doorlopende leerlijn en een nagenoeg complete 'creatieve keten' vormen. Daaruit kan een succesvolle experimentele sector licht- en geluidstechnieken in Drachten ontstaan. En dat sluit aan bij het moderne imago van de stad.

Programma 1

Dr88^ plaatsbepaling

Geluid: Muziek Maken

De muzieksector in Drachten bestaat niet alleen uit de muziekschool van de Meldij, de muziekopleiding van de Friese Poort, poppodium Iduna, diverse ensembles en bands, een uitstekend concertpodium en een sterk ontwikkelde hofabra-cultuur, maar er zijn ook succesvolle initiatieven zoals een privé initiatief in talentenbegeleiding en een particuliere muziekopleiding. En beroemde jonge muzikanten zoals de trompettist Saleem Khan. Ook op straat wordt gemusiceerd en Drachten wordt door velen met muziek geassocieerd.

Een lenig cultureel klimaat voegt zich naar de initiatieven en talenten van creatieve mensen. Wij willen ook particuliere initiatieven m.n. op de drie speerpunten van ons beleid adequaat ondersteunen. Wij zien daarin geen concurrentie maar juist de basis van of een welkome aanvulling op onze eigen voorzieningen.

Licht: Architectuur van de Nacht

Het thema licht kiezen wij enerzijds vanwege de mogelijkheden naast het Centrum voor Lichtarchitectuur (CLA), dat o.m. een ondergronds lichttheater en een studiecentrum voor studenten van technische hogescholen huisvest, nog meer bedrijven in deze innovatieve sector aan te trekken en anderzijds vanwege de vanzelfsprekende relatie met geluid en techniek. Wij willen de vestiging van creatieve bedrijvigheid in Drachten op dit gebied actief stimuleren. De afdelingen Cultuur en EZ gaan hierin nauw samenwerken.

Licht- en geluidstechniek zijn in de theaterwereld, maar ook in de muziekwereld ondersteunende creatieve sectoren waar veel jongeren in geïnteresseerd zijn. We willen o.a. met De Friese Poort en het CLA overleggen op welke wijze we startende ondernemers, m.n. jongeren onder de 23, die in Drachten een eigen (kleinschalig) bedrijfje willen beginnen, kunnen ondersteunen.

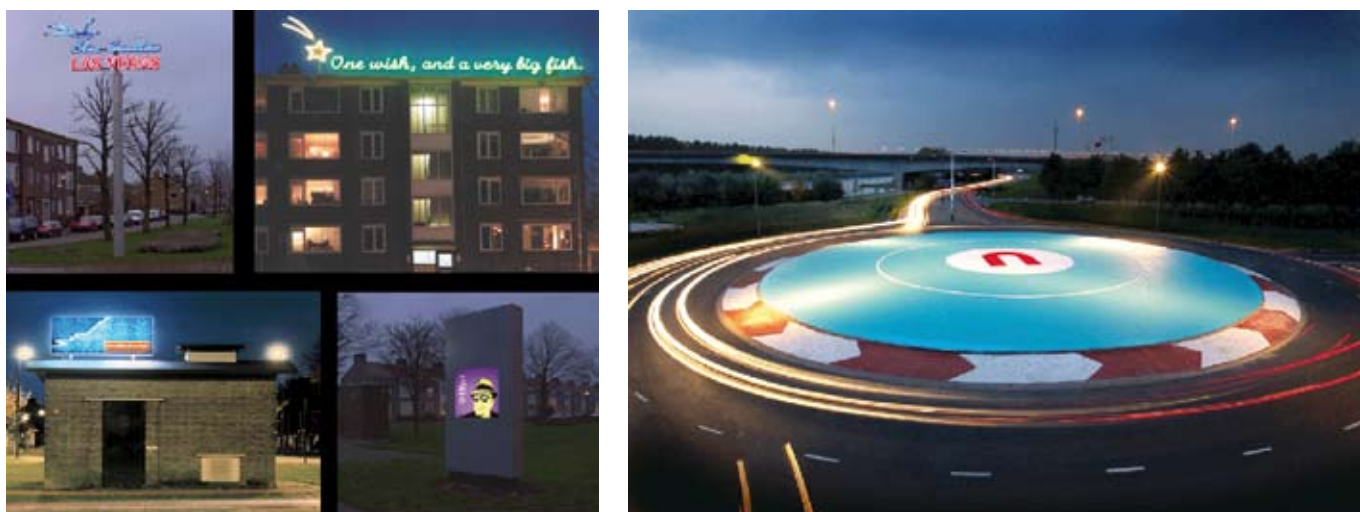
Programma 1

Dr88^ plaatsbepaling

Experiment: LED's DR88

Daarnaast willen we samen met het bedrijfsleven, in eerste instantie met het CLA en Philips, de nieuwe mogelijkheden van LEDlicht aanwenden om een aantal spraakmakende stads- en gevelmarkeringen in het centrum aan te brengen.

In de stad maken we dan in de openbare ruimte de nieuwste licht- en geluidstechniek zichtbaar.

Martin Riebeek: Las Vegas in Vlissingen en Landingsbaan voor buitenaardse culturen in Houten

Het derde speerpunt is dan ook het experiment. Drachten heeft altijd voorop gelopen waar het nieuwe ontwikkelingen betrof.

Dat is al te zien aan het revolutionaire kleurontwerp dat Theo van Doesburg in 1920 maakte voor de middenstandswoningen in de Torenstraat. Deze woningen en de landbouwwinterschool zijn de belangrijkste exponenten van het moderne cultuurhistorisch erfgoed van Drachten. De titel DR88^ verwijst naar het gedicht 'Wij W88888888' dat Kurt Schwitters in 1923 in Drachten maakte, als link tussen heden en verleden (zie voorpagina).

Toeristen komen volgens de Atlas voor gemeenten 2007 vooral op cultuurhistorie en musea af. In Amsterdam is per museumbezoeker een besteding van 16 euro in de stad gemeten terwijl de besteding bij theaterbezoek op 1,50 euro lag. Drachten kan niet bogen op een eeuwenoud historisch centrum, het is juist een exponent van de eigentijdse geschiedenis.

Programma 1

Dr88^ plaatsbepaling

In de door de Raad in 2004 vastgestelde Centrumvisie van architectenbureau Mecanoo wordt met een verbetering van de ruimtelijke kwaliteit beoogd een sterker en herkenbaarder winkel- en uitgaansgebied te creëren. Naast de upgrading van de panden en gevels zijn spraakmakende publiekstrekkingen nodig om Drachten van andere noordelijke steden te onderscheiden. We combineren licht, geluid en experiment in het ontwerpen van unieke licht- en geluidsobjecten, die niet alleen van uitzonderlijke beeldende en architectonische betekenis zijn maar die 's avonds ook een bijzondere beleving vormen.

Op aanraden van de inwoners hebben wij besloten het Carillon van Gunnar Daan op de huidige plek te handhaven en volledig te herstellen. Wij zullen het Carillon zo aanlichten dat er een visueel podium onder ontstaat. Vaarrecreanten worden na het 'grenzeloos varen', bij aankomst in de stad, op originele wijze verwelkomd. Daarmee is de eerste parel aan het 'Lichtsnoer' geregen.

Michael Batz Blue Goal WM Hamburg 2006

Programma 1

Dr88^ plaatsbepaling

Maatregelen

Verbindende schakels

We kiezen voor een combinatie van culturele instellingen zoveel mogelijk op één centrale plek.

Als we alle functies onder één paraplu samenvoegen kan dat gebruikers op ideeën brengen en het creëert overloop van de ene naar de andere instelling.

Door agglomeratievoordelen kan meer mogelijk worden gemaakt. Wij zullen niet bezuinigen op de exploitatiebudgetten van de instellingen, het gaat ons om cross-overs en kwalitatieve meerwaarde. Het is aan de instellingen zelf om middels creatief gebruik van mensen en meters, financiële ruimte te scheppen voor eigen ambities. Wel krijgen de instellingen de opdracht mee de inhoudelijke samenwerking daadkrachtig vorm te geven. Dat bevordert de uitstraling, synergie en dynamiek die wij op deze plek, als toegangspoort tot de creatieve stad, nodig vinden.

Concreet betreft het De Lawei, De Galerij, De Meldij, de Media, Kunst en Cultuuropleiding van ROC De Friese Poort, de Lokale Omroep, poppodium Iduna, het Museum Smallingerland en de Beleefbibliotheek. Wij hebben gebruik gemaakt van door de instellingen geformuleerde programma's van eisen, (Lagroupe, maart 2003) zonder overigens thans te besluiten die allemaal integraal in te willigen. Wij menen, vanuit de inhoud en alle in deze notitie verwoorde lijnen geredeneerd, dat een cultuurcentrum rond de Lawei zowel inhoudelijk als qua ruimtelijke uitstraling, en zo mogelijk in exploitatie, een stevige cultuurimpuls zal ondersteunen. Wij hebben de beoogde accommodaties globaal laten doorrekenen op basis van prijzen bij referentieobjecten. Wij hebben ons aldus een beeld gevormd van de mogelijke consequenties van onze wensen. Daarbij hebben we overigens nog geen rekening gehouden met toe te voegen elementen als eventuele nieuwbouw door De Friese Poort. Wij zijn bij de schatting uitgegaan van een uitvoering in hoogwaardige en in het oog springende architectuur. De uitkomst van deze exercitie is een verwacht totaalbedrag van ca. 30 miljoen euro. Het is duidelijk dat naast de thans beschikbaar te maken middelen, extern geld nodig zal zijn. We zijn daarover in gesprek met het provinciaal bestuur. Het is evenzeer duidelijk dat niet alles in eens kan, al is het onze ambitie wel een totaalplan te maken en dat te realiseren. De uitvoering kan in fasen. We vinden nl. dat, ook terugkijkend op de lange periode van praten over cultuur, het echt tijd is voor concrete actie. Daarom vinden we dat in de goede volgorde een begin met de uitvoering van dit meer omvattende voornemen moet worden gemaakt, wat ons betreft in 2008. Lawei, Meldij, Galerij en de Friese Poort zijn daarbij de samenhangende eerste fase. Daarna volgen, zoals bij de opbouw van een ui, de volgende lagen nl. poppodium, museum en bibliotheek.

Programma 1

Dr88^ plaatsbepaling

Het in deze cultuurvisie geformuleerde beleid wordt zoals gezegd door de instellingen uitgevoerd. In deze kadernota geven wij de hoofdlijnen van ons beleid aan. Zoals hierboven al geschetst verwachten wij van de instellingen geen 'korte draaicirkel'. Wij zullen de gewenste koerswijziging zorgvuldig met hen uitwerken. Omwille van de samenhang in ons beleid hebben wij een aantal accenten aangebracht die voor het overgrote deel ook al in de afzonderlijke nota's van de instellingen terug te vinden zijn. Wij hebben hun eigen plannen als uitgangspunt genomen en aangegeven wat de gemeente als opdrachtgever voor de ontwikkeling van Drachten als 'Modernste Buurt' van Noord-Nederland van belang vindt.

We geven in dit hoofdstuk een impressie van de toekomstige doelstellingen, taken, prestaties en budgetten van de instellingen zoals wij die vanaf 2008 in meerjarige, maar zo dun mogelijke, budgetcontracten willen vastleggen. Ook hier blijven we eigenwijs.

We willen niet mee in de trend om steeds meer vooraf vast te leggen, alleen maar om te kunnen controleren. We blijven ruimte bieden, maar niet vrijblijvend. De kunst zal zijn om de instellingen binnen heldere uitgangspunten en kaders zoveel mogelijk vrij te laten.

Wij zetten hier de richting uit.

1. KunstKeten

**Unieke coalitie van kennis, creativiteit en techniek
op de Zuidelijke Entree Centrum**

Impressie Meeustrand

Creativiteitscentrum Kunstopleidingen Café en Podium

Wij treden met ROC de Friese Poort in overleg over samenwerking van de opleidingen in de Kunsten van de Friese Poort (ROCKunsten FP), de podia van De Lawei, het kunstencentrum De Meldij, poppodium Iduna en de Lokale Omroep in één ProductieKunstKeten: ROCK FP/De Lawei.

Zo kan op deze plek een sluitende keten van creatie, productie, retail (verkoop) en presentatie ontstaan.

Programma 1

Dr88^ plaatsbepaling

In de aansluiting tussen voor je plezier creatief bezig zijn, het ontwikkelen van je talent, je voorbeelden zien optreden, zelf in de studio en op het podium staan, zelf produceren, uitlichten, decors bouwen en je voorstelling verkopen kan zowel een complete creatieve bedrijfskolom ontstaan alsook een zogenaamde 'doorlopende' leerlijn worden aangeboden die uniek is in Nederland. Op muziekgebied bijvoorbeeld van de beginnende muziekschoolleerling via de vooropleiding aan ROC De Friese Poort of het conservatorium tot op de radio en op het (concert)podium van De Lawei.

In het koersdocument van mei 2007 geven de 3 partijen die deel gaan uitmaken van Gedeputeerde Staten van de provincie Fryslan aan dat nieuwe verbindingen worden gezocht tussen kunst en economie. En ook wil GS investeren in basisvoorzieningen zoals theaters. Wij leggen in de KunstKeten een unieke relatie tussen kennis en creativiteit. En in de verbinding met het CLA en technologisch, innovatieve bedrijven als Philips kan op den duur een creatieve sector licht- en geluidstechniek ontstaan. Juist MBOscholieren biedt dit een unieke mogelijkheid een baan te vinden waar je trots op mag zijn.

Hoofdpijnen Kunstopleidingen

De afdeling Media, Kunst en Cultuur van de Friese Poort telt momenteel 5 opleidingen: Audiovisuele Productie, Grafimedia, Journalistiek en fotografie, Muziek en Theater. En binnenkort komt er een opleiding Beeldend bij. Als er per jaar 20 leerlingen per opleiding instromen, dan praten we straks over een totaal van 480 leerlingen. Dat levert een enorm potentieel aan creativiteit, productiviteit en kunstzinnige ondersteuningscapaciteit op.

ROC De Friese Poort kan haar studenten direct in de praktijk, in een artistiek bedrijf, scholen. Natuurlijk, contextrijk leren wordt op die manier zonder extra inspanning door de samenwerkende partners gegarandeerd. En veel studenten zullen deze inspirerende omgeving als leerplek boven andere opleidingen verkiezen.

De muziekafdeling van de opleiding Media, Kunst en Cultuur is zeer succesvol. Een deel van de leerlingen zal kunnen doorstromen naar het Prins Claus Conservatorium in Groningen waarmee De Friese Poort samenwerkt. In dat geval is de opleiding vergelijkbaar met een vooropleiding. Het conservatorium heeft belang bij een springplank in de provincie Friesland. Het conservatorium wil met een talentenklas van 20 à 30 leerlingen beginnen. Die is er in Friesland nog niet. Wij werken er graag aan mee.

Programma 1

Dr88^ plaatsbepaling

Het merendeel van de leerlingen van de opleiding Media, Kunst en Cultuur krijgt een gedegen opleiding als klasse-assistent en zal doorstromen naar het basisonderwijs of naar de Pedagogische Academie. Muziek is binnen die opleiding momenteel een probleem. Veel leerkrachten voelen zich niet vakbekwaam en onvoldoende toegerust om muziekles te geven.

Onze basisscholen kunnen stageplekken aanbieden en zo rechtstreeks profiteren van deze opleiding. Scholen kunnen dan door de klasse-assistent in opleiding (klasse-aio's) adequaat worden ondersteund in de uitwerking van de cultuurparagraaf van het schoolwerkplan. Voor de uitvoering van het cultuureducatieproject uit programma 2 'Jij in de Lawei' hebben wij een aantal coördinatoren nodig die met de 40 schoolteams de leerlingen persoonlijk gaan coachen. Breekpunt vormde de arbeidsintensiviteit van het plan. De klasse-assistenten kunnen dé oplossing voor deze opgave zijn.

Een aantal leerlingen zal doorstromen naar de reguliere muziekwereld, muziekkuitgevers en muziekverenigingen die een (assistent-)dirigent nodig hebben. Daarom werkt de opleiding graag samen met de harmonieën, fanfares en brassbands. De (afgestudeerde) leerlingen kunnen een impuls vormen voor de kwaliteit van het repertoire en de uitvoeringen van de amateurverenigingen.

Gilde

Met het CLA willen we bespreken of leerlingen die vooral in techniek geïnteresseerd zijn, kunnen doorstromen naar het studiecentrum van CLA. Na de opleiding willen wij creatieve startende ondernemers, in het bijzonder in de licht- en geluidssector, ondersteunen.

Als de ateliers die architecten-bureau Mecanoo bedacht heeft worden gebouwd, zou je creatieve ondernemers tijdelijk kunnen helpen om zich daar te vestigen. Zo creëren we een zwaan-kleef-aan-effect. Met de bedoeling dat er een 'Gilde' aan vakspecialisten in deze beroepsgroep ontstaat.

Hoofdlijnen De Lawei

De Lawei stelt dat zij, als aanjager en drager van cultuur, initiërend zal zijn bij het opzetten van projecten die uiteindelijk door de mensen zelf zullen worden gedragen, maar in en rond De Lawei zullen plaatsvinden. Voorts zal De Lawei (op beperkte schaal) zelf gaan produceren.

Een prima ontwikkeling die wij steunen.

Programma 1

Dr88^ plaatsbepaling

Hiermee blijft De Lawei hét culturele kloppend hart en dé culturele ontmoetingsplaats van Drachten en de brede regio. En De Lawei wil de beste schouwburg in Noord-Nederland zijn. Het bestuur hecht aan een brede culturele programmering, laagdrempeligheid en behoud van de naam De Lawei* (Beleidsplan 2005-2009). En wij ook.

De provincie Fryslan heeft in de 'Cultuurnota 2006-2008, Sels dwaan!' als eerste speerpunt versterking van het culturele productieklimaat opgenomen. Cultuurproducenten worden met extra budget in staat gesteld meer 'vlieguren' te maken. De andere drie accenten zijn het bij elkaar brengen van cultuur en economie, het verduidelijken van de subsidierelatie met de instellingen en de vereenvoudiging van de subsidiesystematiek.

Wij willen als uitwerking van de ideeën van De Lawei en in relatie met het provinciaal beleid in het budgetcontract een accentverschuiving van passieve naar actieve programmering, dus van statische schouwburg naar een dynamisch productiehuis tot stand brengen.

** Een lawei is een korf met een hefboom. Als de mand omhoog getrokken was moesten de veenarbeiders werken, ging de korf omhoog, dan mocht men stoppen. En dan werd het tijd om uit te gaan.*

Wij stellen ons voor dat in een meerjarencontract de verhouding tussen eigen werk en ingekochte voorstellingen elk jaar meer verschuift naar eigen regioproducties. Tot de Lawei-producties een begrip zijn in het Noorden. De Lawei concentreert zich op actieve talentontwikkeling uit eigen geleerden w.o. studenten van de kunstvakopleidingen, de meer dan 50 bandjes die in Iduna repeteren en de amateur-producties van de vele lokale verenigingen.

Er worden concerten gegeven en musicals, opera's en festivalvoorstellingen gemaakt die, afhankelijk van de publieke belangstelling, meer dagen achtereen kunnen blijven staan. En de moderne 'bonte avonden' van de scholen van 'Jij in De Lawei' uit DR88^4u trekken in de zomer veel publiek.

Daarnaast kan elk jaar een professionele festival/locatieproductie worden gemaakt in een gastregie van een professionele regisseur. Bij voorkeur samen met alles wat er lokaal op amateurniveau bruist. Allianties met de Popacademie en zelf producerende zusterorganisaties in het Noorden zoals het NNO, Spanga, Oerol en Tryater brengen oorspronkelijk werk van eigen bodem op het podium.

We zullen daartoe de wens van De Lawei realiseren en een goed geoutilleerde (blauwe!) vlakke-vloer-zaal bijbouwen die zowel voor presentaties van muziekschoolleerlingen, studenten van De Friese Poort en het conservatorium als ook door de lokale ensembles, koren en orkesten kan worden gebruikt. De gewenste brede programmering kan in de verschillende zalen nog adequater worden voortgezet. Ook komt er in de nieuwbouw/ verbouw een buitenpodium bij De Lawei.

Programma 1

Dr88^ plaatsbepaling

Juni Festivalmaand

Omdat in de maand juni reeds een aantal bekende festivals zoals Eurobrass plaatsvindt willen wij deze maand uitroepen tot festivalmaand. Wij nodigen organisaties uit daartoe plannen te maken. Voor de opvolger van Simmerdeis hebben De Lawei en wij inmiddels ideeën op een rijtje gezet. Vanaf 2008 krijgt deze instelling de beschikking over een substantieel, gelabeld productie- en festivalbudget en een professionele productie leider/intendant die tevens als cultuurmakelaar verantwoordelijk is voor de programmering 'op locatie'. De provincie vragen we in de opstartfase (dus voor bepaalde tijd) bij te dragen in het productie/programmabudget. Met het nieuwe College van Gedeputeerde Staten van Fryslan willen wij hierover afspraken maken.

Hoofdlijnen Grand Café/ontmoetingsplaats

De Lawei heeft naast de urgentie van de onlangs geautomatiseerde trekkenwand, een vlakke vloerzaal en de 'upgrading' van de publieksruimten ook aan ons kenbaar gemaakt dat er horecaomzet wordt gemist doordat de klant voor en na de voorstelling niet kan worden vastgehouden. Een "elegant, ruim en licht theatercafé.. is een minimale voorwaarde". Inmiddels is in januari een café in de hal van het gebouw geopend. Maar wij zijn het met De Lawei eens dat een echt goedlopend Grand Café meer dynamiek teweeg kan brengen. Hiervoor zijn grotere interne en externe aanpassingen nodig. Pas dan kan De Lawei ook echt een ontmoetingsplaats worden waar je ook zonder 'perronkaartje' een prettig gesprek kunt voeren. Dat vraagt om ruimere openingstijden en een aardig culinair aanbod. Wij spelen hier alleen een rol voorzover er interne aanpassingen nodig zijn. Verder moet de investering zichzelf terugverdienen.

ROC De Friese Poort is op zoek naar een plek om topkoks op te leiden.

De Lawei is één van de beoogde locaties. Zelf koken o.l.v. een (top)kok is momenteel een trend. Iets wat creatieven aanspreekt. Het zou een spannend idee zijn om aan het productiehuis ook 'culinaire producties' toe te voegen. Wij dagen de instellingen uit dergelijke verbindingen te leggen.

Programma 1

Dr88^ plaatsbepaling

Hoofdpijnen De Meldij

De Meldij heeft in haar beleidsplan 2004-2007 als missie opgenomen dat de Meldij hét inspirerende centrum voor culturele opleiding, vorming en ontwikkeling van Smallingerland moet worden.

Wij willen in vervolg op de ideeën van De Meldij in het budgetcontract een accentverschuiving naar meer cursorisch onderwijs en naar een meer dynamische werkplaats/broedplaatsfunctie vastleggen.

Ook willen we het zwaartepunt in m.n. het muzikonderwijs in een aantal jaren verleggen van reguliere lessen naar kortlopende cursussen.

Samen Spelen en plezier beleven aan je instrument is het uitgangspunt.

Betaalbaar aanbod op maat, de doelstelling. Want het gaat er nu juist om zoveel mogelijk inwoners te laten kennismaken met muziek, dans, theater, beeldend en fotografie. En je oefent met een doel: optreden! Daartoe is de ontwikkeling van een nieuw werkplaatsconcept voor kunst en vorming nodig waarbij het accent meer ligt op deelnemen, plezier en excellentie.

De huidige Meldij is onvoldoende toegerust op een veranderend gebruik. De indeling is nog vooral gericht op individuele lessen. Groepslessen en ensemblespel zijn niet alleen bedrijfseconomisch, maar ook inhoudelijk interessanter. Daarin ligt immers de kracht van een school. Wij willen met het bestuur bespreken of een opzet waarbij de huidige Meldij op termijn overgaat in een vorm waarin (gedeeltelijk) aan zelfstandig opererende docenten faciliteiten worden geboden om hun beroep uit te oefenen, haalbaar is. De docenten zijn meestal al aan verschillende scholen verbonden en hebben vaak al een eigen praktijk of treden ook nog op.

Nieuwbouw van De Meldij is dan ook, zowel voor muziek- als beeldend onderwijs, nodig. En de staat van het gebouw vraagt ook om indringende renovatie/nieuwbouw. De gevraagde flexibele oefenruimtes voor lichte muziek willen wij op die manier in het nieuwe kunstencentrum realiseren en combineren met de wensen van Iduna. Dit leidt zeker tot een nog hechtere samenwerking en nog meer cross-overs tussen De Meldij en Iduna. Voor grotere presentaties maakt het kunstencentrum gebruik van de nieuwe Blauwe Zaal. Wij verwachten van De Meldij dat zij meegaat in het tot stand brengen van deze gewenste richting.

Wij gaan met de beide instellingen onderzoeken in hoeverre De Lawei, De Meldij en zo mogelijk Idun samengevoegd kunnen worden tot breed Kunstencentrum annex Broedplaats annex Productiehuis.

Programma 1

Dr88^ plaatsbepaling

Hoofdlijnen Iduna

Mede voor Iduna en zo mogelijk de afdeling muziek van De Friese Poort realiseren we in De Meldij oefen- en presentatieruimtes voor bands, leerlingen en eigen talent. De Blauwe Zaal van De Lawei kan bij grotere popconcerten worden gebruikt.

Iduna heeft een sterke positie in het Friese popcircuit en daarbuiten. Ook de programmering verdient een impuls.

Het poppodium wordt in een nieuw jasje gestoken en krijgt naast De Meldij een eigen plek.

Wij letten er daarbij op dat de informele 'jongeren-identiteit' van Iduna overeind blijft.

Mediaproducties

Het gebruik van de nieuwe, moderne oefenruimtes wordt door een aantal instellingen gedeeld. De hoofdgebruikers zijn muziekdocenten en muziek/popgroepen. Maar ook leerlingen van De Friese Poort en het productiehuis De Lawei kunnen er gebruik van maken.

En dan stellen we ons ook nog voor dat de Lokale Omroep hier een plaats krijgt. Dat garandeert dat culturele producties ook direct live bij de luisteraar/ kijker thuis kunnen worden gebracht.

Wij zouden het toejuichen wanneer de opleiding Audiovisuele Producties van De Friese Poort nauw gaat samenwerken met de Lokale Omroep.

Hoofdlijnen De Galerij

Als onlosmakelijk onderdeel van de KunstKeten op de Zuidentree stellen wij ons voor dat De Galerij in eerste instantie presentatieruimte biedt aan professionele en amateur-kunstenaars van alle hier gehuisveste opleidingen en instituten. Daarmee vormt De Galerij de etalage van de Kunstketen.

Ook wordt er werk van de presenterende kunstenaars verhuurd. De huidige functie van De Galerij, nl die van expositieruimte voor gedurfde beeldende kunst en aanstormend talent, zal verweven worden in het nieuwe Museum, dat ook onderdak krijgt in het nieuwe cultuurgebouw.

Hoofdlijnen Museum Smallingerland Drachten

De huidige combinatie van streekhistorie en beeldende kunst van de 20ste eeuw in het Museum Smallingerland versnippert de aandacht en werkt verwarrend. Voor beide liefhebbersgroepen is de collectie onvoldoende onderscheidend en onvoldoende omvangrijk. Het museum trekt maar weinig bezoekers en die geven aan voor de tijdelijke beeldende kunsttentoonstellingen te komen en niet voor de streekhistorie.

Programma 1

Dr88^ plaatsbepaling

Daarom zullen wij het nieuwe museum de opdracht geven zich te profileren als hedendaags BK-podium, passend bij ons moderne imago. Zodat we ook steeds dezelfde homogene doelgroep aanspreken en er voor hen substantieel aanbod ontstaat.

Het museum biedt straks in aansluiting op het Fries Museum ruimte aan jonge Friese kunstenaars. In principe functioneert het museum als de Rotterdamse Kunsthal, zonder vaste collectie. Wij willen de provincie hiervoor interesseren. Wij vinden dat wanneer het museum een nieuw onderkomen krijgt bij de KunstKeten er een zichtbare, inhoudelijke relatie moet worden gelegd met de 'etalage-functie' van De Galerij.

Wij vragen directie en bestuur een voorstel te maken om de waardevolle objecten uit de streekhistorische collectie thematisch in te delen zodat er een aantal verhalen getoond kan worden, die als reizende tentoonstelling de scholen en andere geïnteresseerde instellingen langs kan gaan. I.p.v. een bezoek aan het museum brengen wij de collectie dan op verzoek 'bij u thuis'. Voor de opslag van de reizende streekverhalen heeft het Museum behoefte aan depotruimte met een goede klimaatbeheersing. Wij denken de depotruimten van bibliotheek en museum te kunnen combineren en bij de Bibliotheek onder te kunnen brengen. Het tijdelijk tonen en de uitleenfunctie van de verhalen kan dan in de 'culturele sfeer' van de bibliotheek plaatsvinden. En het Historisch c.q. Archeologisch Informatie Punt kan mogelijk ook in de bibliotheek haar basis krijgen.

Programma 1

Dr88^ plaatsbepaling

Hoofdlijnen Beleefbibliotheek/Informatiecentrum

In de KunstKeten voegen wij kennis en creativiteit samen. Wij stellen ons voor dat de bibliotheek nauw gaat samenwerken met ROC De Friese Poort. In de Bibliotheek van de KunstKeten zal vooral veel materiaal (van kunstboeken tot muziekpartituren) beschikbaar zijn voor de leerlingen van de opleidingen. Daar kun je in de 'culturele sfeer' nieuwe ontdekkingen doen en kom je tegen waar je niet naar zocht. Deze 'sfeer' krijgt in het aankoop- en uitstalbeleid het meeste accent in de nieuwe Beleefbibliotheek.

De Stichting Bibliotheek Smalingerland heeft 18.000 leden en jaarlijks 300.000 bezoekers. Om het concept van de beleefbibliotheek ten volle te realiseren wil de bibliotheek nieuw bouwen op meer m2. In het zicht van de andere instellingen kan gemakkelijker publieksvermenging ontstaan. Wij vinden de beleefbibliotheek een uitdagend concept dat terecht in 2003 de Bibliotheek Innovatieprijs van de VOB (Vereniging van Openbare Bibliotheken) heeft gewonnen. Er worden vier sferen gecreëerd, een binnensfeer, een buitensfeer, een werksfeer en een culturele sfeer. De aansluiting tussen de fysieke en de virtuele bibliotheek wordt gezocht in het plaatsen van de infoarrangementen op de in 2002 gebouwde website. Klanten kunnen thuis informatiepakketten raadplegen, hieruit artikelen printen, aanbevolen media reserveren en inschrijven op bijpassende activiteiten.

Het winnen van de prijs is deels te danken aan de innovatieve website. Het verzoek om meer vierkante meters bekijken wij ook in het licht van de tendens van minder uitlenen en minder fysieke bezoeken. Steeds meer mensen gebruiken immers internet/de website als bron van informatie. En vanaf april 2007 biedt de VOB de service zoek&boek aan. Bibliotheekleden kunnen dan online vanuit huis, school en werk boeken en andere media bij de bibliotheken uit heel Nederland aanvragen.

Er is keuze uit 35 miljoen boeken, cd's, dvd's en muziekpartituren. Wij willen onderzoeken hoe de presentatie in de 4 gekozen sferen kwalitatief het mooist kan worden gerealiseerd.

Programma 1

Dr88^ plaatsbepaling

2. FilmKeten

Unieke combinatie van bioscoop, filmhuis en café als Noordelijke Entree Centrum

Impressie Mecanoo Bioscoop

Jongeren, studenten en creatieve ondernemers willen niet elke avond in hetzelfde Grand Café zitten. Het liefst willen ze in de stad uit verschillende mogelijkheden kunnen kiezen. Naast de KunstKeten zou het fantastisch zijn als er bijvoorbeeld aan de Noordkant van het Centrum ook een FilmKeten ontstaat mét een alternatieve filmhuisprogrammering. Wij willen ondernemers van binnen en buiten Drachten uitdagen de stadsontwikkeling mee vorm te geven door nieuwe initiatieven zoals een bioscoop annex filmhuis en café op een in het masterplan passende plek te ontwikkelen en uit te baten. Dan zou er straks een organische cultuurstrip kunnen ontstaan die begint bij het toekomstig station in het Zuiden en dan via De Lawei en andere (particuliere) culturele voorzieningen naar de Noordentree loopt.

3. Atelierwoningen

Door Mecanoo is al eens achter de bioscoop een straatje getekend waarin een aantal atelierwoningen kunnen worden gerealiseerd in het centrum van Drachten. In de lunchsessie met de beeldend kunstenaars is uitdrukkelijk naar deze mogelijkheid gevraagd.

Wij gaan onderzoeken of deze Creatieve Straat met (woon)werkplekken, die in de planning staat voor na 2011, ook daadwerkelijk kan worden gerealiseerd. Als voorwaarde willen we opnemen dat de creatieve ondernemers die hier hun bedrijf vestigen een winkelfunctie voor een aantal dagen in de week openhouden en een aantrekkelijke, creatieve etalage inrichten. Een verrassend, gevarieerd aanbod maakt het winkelen des te leuker.

4. De Kunstfabriek

In het fabriekspand aan de Tussendiepen zijn 5 kunstenaars neergestreken. Er is ruimte voor ateliers voor nog 5 kunstenaars. In de Kunstfabriek kunnen allerlei initiatieven worden ontplooid.

Zo heeft zich een theatergroep gemeld die onderdak zoekt en in Drachten producties o.m. voor middelbare scholen wil maken. De kapel van het gelieerde Karmelklooster wordt gebruikt voor voorstellingen en exposities.

Programma 1

Dr88^ plaatsbepaling

Ook zijn er internationale contacten gelegd voor uitwisselingsprogramma's op cultureel gebied. Wij vinden dat een moedig initiatief en wij sluiten projectmatige bijdragen niet uit. Meer in het algemeen zou een 'artist in residence'-formule voor kunstenaars die hier willen komen werken in de Kunstfabriek kunnen passen. Een permanente ateliervoorziening voor lokale kunstenaars is ook een optie. We willen kunstenaars betrekken bij het uitwerken van onze visie. Daarbij past een grote mate van artistieke vrijheid. Voor 2008 willen we een kunstenaar selecteren om activiteit(en) op de rails te zetten waaraan veel mensen samen kunnen werken en kunnen meedoen.

5. De Stijlwandeling

Theo van Doesburg propageerde het Dadaïsme in Nederland, een kunststroming die in 1912 in Zwitserland ontstond als een anti beweging. Hij sloot vriendschap met de Drachtster schoenmaker Evert Rinsema en haalde o.m. Kurt Schwitters naar Drachten die hier in 1923 een DADA-avond organiseerde.

In deze tijd kwam Van Doesburg in contact met de gemeentearchitect De Boer die een opdracht had gekregen voor het ontwerp van 16 middenstandswoningen en de landbouwschool. De Boer voelde zich aangetrokken tot de moderne ideeën van Van Doesburg en gaf hem de opdracht om kleuroplossingen voor de woningen en de school te maken en een ontwerp voor twee glas-in-lood ramen voor de school. In de volksmond werd de kleurrijke buurt al snel de 'Papegaaienbuurt' genoemd.

In de bestaande STIJLvolle stadswandeling willen we in de toekomst nog twee gebouwen aan de Torenstraat opnemen:

de Landbouwwinterschool en één van de daar tegenover liggende middenstandswoningen die in het bezit van de gemeente is. Wanneer de huidige bewoner het huis verlaat kan de woning opnieuw, volgens De Stijlaanwijzingen, worden ingericht zodat we ons een realistisch beeld kunnen vormen van hoe een modern middenstandsgezin voor de oorlog woonde. I.t.t. het Rietveld Schröderhuis en het Sonneveldhuis gaat het hier om hoe gewone mensen leefden. Binnenkijken in huizen en rondleidingen door gebouwen is een toeristische hype. En als je oversteekt moeten ook de prachtige ramen van de Landbouwwinterschool weer kunnen worden bezichtigd.

Programma 1

Dr88^ plaatsbepaling

6. Lichtkunstobjecten/Lichtkunstbiennale

De snelle groei van Drachten is in 1952 ontstaan met de komst van de Philips fabriek waar o.m. scheerapparaten werden gefabriceerd. Op dit moment is Drachten de tweede Nederlandse industriële Philips-vestiging na Eindhoven. Om in 2008 het gehele ontwikkelcentrum voor huishoudelijke apparatuur te kunnen huisvesten, verhuist het kenniscentrum DAP Drachten medio 2008 naar een nieuw bedrijfspand op het industrieterrein De Haven. Daarvoor wordt 150 miljoen euro geïnvesteerd in de DAP-vestiging.

In het huidige museum is beperkt plaats ingeruimd voor de Philishave-tentoonstelling. In het concept voor het nieuwe museum moet over de plaats van deze vaste component worden nagedacht. Niet alleen is dit van oudsher een prachtig industrieel innovatief ontwerp, passend bij de ontwikkeling van Philips in Drachten, Philips zou hier de nieuwste ontwikkelingen in huishoudelijk apparaten aan kunnen koppelen. We zullen de directie van het museum vragen in overleg te treden met Philips om de mogelijkheden van gezamenlijke invulling van deze mogelijkheid te bespreken.

En de vooruitgang in LEDtechnologie is ook een visueel spannende ontwikkeling: “Het aantrekkelijke dynamische lichteffect dat met geavanceerde LED-technologie kan worden bereikt, zoals het combineren van kleuren voor enscoverings-doeleinden, is nu zowel binnen als buiten mogelijk, bijvoorbeeld bij stadsverfraaiing, voor straat- winkel en kantoorverlichting (Philips persbericht, 22 mei 2006)”.

Programma 1

Dr88^ plaatsbepaling

We willen een of meer sponsors vragen een fonds in te richten van waaruit de komende 5 jaar, elk jaar op een markante plek in het stadscentrum een licht en/of geluidsobject van een (inter)nationaal werkende lichtkunstenaar wordt gefinancierd. Het Centrum voor Licht Architectuur in Drachten kan meewerken aan de totstandkoming van de lichtobjecten. Uiteindelijk vormen de sculpturen vooral bij avond een magisch-feeëriek Lichtsnoer. Dat zal veel publiek trekken waarmee ook in de avonden de stad levendig en druk bezocht blijft.

In januari 2008 wordt de eerste vakbeurs 'Beleef het licht', voor lichtdesign en architectuur in Ahoy Rotterdam gehouden.

Vergelijkbaar met de Lichtjaren-lichtroute die in december in Gouda plaatsvindt stellen wij voor een Lichtkunstbiennale te organiseren waarbij elke 2 jaar een aantal kunstenaars wordt uitgenodigd een tijdelijke lichtinstallatie te maken in het centrum en wat ons betreft ook in (één van) de dorpen.

Peter Kozma Light Images 2006 Essen

Geert Mul Lichtjaren Gouda 2006 i.s.m. SKOR

7. Openbaar Incident..

en ineens was alles blauw!

Binnenkort starten we met de uitvoering van het Centrumplan van Mecanoo. Dan zal Drachten gedurende langere tijd 'onder constructie' zijn. Wij zullen zoveel mogelijk overlast proberen te voorkomen. Ter compensatie willen wij in de overbruggingsperiode de 'lege plekken' in de stad benutten om tijdelijke kunstwerken aan te brengen.

Programma 1

Dr88^ plaatsbepaling

We zetten creativiteit in om regiobezoekers aan het koopcentrum te behouden tijdens de verbouwing. Net als bij de Blauwe Vaart zal het kunstwerk oplossen in de definitieve reconstructie.

Een keer per jaar in april geeft het gemeentebestuur een kunstenaar/artiest de (geheime) opdracht een spannende installatie, concert of gebeurtenis in de stad te ensceneren, vergelijkbaar met de Blauwe Vaart in 2007. In de stad wordt daar al snel druk over gespeculeerd: wie krijgt dit jaar de opdracht en heb jij al ergens wat gezien?

Ondertussen brengen we met het Masterplan Beeldende Kunst de bestaande kunstwerken in beeld en doen een voorzet op welke wijze wij kunst in de openbare ruimte een definitieve plaats willen geven. Een (eenmalig) bedrag van 60.000 euro moet hiervoor voldoende zijn.

8. Opdrachten en Prijzen

Wij nemen ons voor vaker bij bijzondere stadsaangelegenheden compositie-opdrachten aan derden te verlenen. Zo spelen wij met de gedachte bij de opening van de DrachtsterVaart een populaire zanger/schrijver uit te nodigen een 'loflied' op de Vaart te schrijven en dat samen met plaatselijke muzikanten uit te voeren. En we willen een Friese dichter vragen een modern stadsdicht te maken.

Drachten kent al de Gratamaprijs, De Rink van der Velde Literatuurprijs en de foto-estafette.

En elke twee jaar reiken wij voortaan op het podium van de Lawei een, naar een beroemde persoonlijkheid uit Drachten vernoemde muziekprijs uit (zie ook Programma 2, Prijzen).

9. Buitenpodium

En ook geven we graag gehoor aan het verzoek van de Oranjevereniging om op een centrale plek in het centrum een muziekkoepeel te mogen plaatsen. Wij vinden echter wel dat de vormgeving bij onze moderne uitstraling moet passen en dus van uitgesproken architectonische kwaliteit moet zijn. Deze, bij voorkeur mobiele voorziening, moet ook door iedereen kunnen worden gebruikt als vrij improvisatiepodium.

Programma 1

Dr88^ plaatsbepaling

De Instrumenten: Korte Termijn Resultaten na 2008

- Twee Stadspoorten: Zuidelijke en Noordelijke Entree tot de stad; Kunstketen met broedplaats/opleiding/productiehuis/presentatieruimten/café en infocentrum/bibliotheek en Filmketen met bioscoop/filmhuis/café
- Productiehuis De Lawei, dynamisch kloppend hart van Drachten met flexprogramming in meerdere zalen en veel eigen en (co)producties
- Werkplaats De Meldij
- Nieuw poppodium Iduna met eigen uitstraling
- 'Friese Kunsthal' Smallerland
- Beleefbibliotheek
- Professionele locatieproductie in het buitengebied o.l.v. gastregisseur
- Activiteitendagen binnen en buiten m.n. door allianties met instellingen
- Juni-festivalmaand met nieuw Simmerdeisfestival
- 10 Atelierwoningen met etalage/winkelfunctie in creatieve winkelstraat (Mecanoo)
- Kunstfabriek met spannende projecten
- Stijlhuis/Landbouwwinterschool openbaar toegankelijk en druk bezocht
- Buitenpodia (vast en mobiel)
- 5 Lichtkunstobjecten op 5 markante plekken als publiekstrekkers, één nachtwandeling: Dr88bijN8
- Lichtkunstbiennale
- 4 Opdrachten en Muziekprijs
- Masterplan BK en tijdelijke BK-opdrachten

Programma 1

Dr88^ plaatsbepaling

De Effecten: Lange Termijn Resultaten na 2008

- Aantrekkelijke vestigingsplaats (voor hoger opgeleiden/creatieve klasse)
- Aantrekkelijke vestigingsplaats voor bedrijven
- Aantrekken 20% meer bezoekers van buiten
- X Arbeidsplaatsen extra
- Befaamde creatieve licht en geluidsberoepsgroep
- Hogere employability eigen bevolking
- Impuls/Agglomeratievoordelen voor horeca, kwaliteitswinkels en creatieve ondernemers
- Meer bestedingen door lichttoeristen
- Meer bestedingen door MBO-studenten in centrum
- Imago sterk verbeterd

Programma 2

Dr88^4u plaats voor jou

Muziekkorps
'Fleurich op'
uit Rottevalle.

1e rij: v.l.n.r. : H.T. Benedictus, D.R. Bloembergen,
J. Faber, T.B. v.d. Meulen,
J.R. Spoelstra.

2e rij: v.l.n.r. : H. Postma, H.M. Bijlsma,
J.H. Mulders, directeur meester
Metzlar.

3e rij: v.l.n.r. : J.J. Haveman, K.R. Bloembergen,
Jacob J. Haveman, G.M. Geerligs,
meester Moolenaar.

Programma 2

Mee maken

Achtergrond

Community Art

Sociaal beleid en Cultuur gaat over de vraag hoe iemand van buitenstaander, medespeler wordt. Hoe we mensen kunnen verleiden mee te doen in onze culturele samenleving. Hoe wij jou zelfvertrouwen geven om succesvol te zijn.

Hoe betrekken we jongeren, nieuwkomers en sociaal uitgeslotenen bij onze cultuur en welke rol kunnen onze instellingen daarin spelen? Hoe geven we mensen de kracht en uitrusting/bagage om mee te doen. Het veel gebruikte engelse woord hiervoor is empowerment. In de Angelsaksische landen bestaat al langer een traditie waarin instellingen zich nadrukkelijk op hun sociale omgeving oriënteren. Niet alleen omdat het moet, maar ook vanwege een oprecht gevoelde maatschappelijke betrokkenheid bij de omgeving. Traditioneel ging het budget van bijvoorbeeld musea ook in Engeland naar collectie en personeel. Nu moeten de musea aantonen dat zij relevant zijn voor alle inwoners in een stad en dat betekent dat een deel van het budget gaat naar programma's waarin nieuwe groepen worden uitgenodigd om deel te nemen.

Wij noemen deze outreachprogramma's, invitatieprogramma's.

Maatregelen

1. Invitatieprogramma's culturele instellingen

Zo'n opdracht willen wij ook onze instellingen meegeven. Niet alleen de voorstellingen en collecties maar vooral de inwoners van Smallingerland willen wij centraal stellen. Ook hier dus een accentverschuiving van aanbod naar vraag. Waar willen onze inwoners hún cultureel centrum eigenlijk voor gebruiken? De kern van de opdracht aan de instellingen is om te experimenteren met nieuwe manieren om andere groepen te laten deelnemen. Het gaat niet om meer bezoekers of meer eigen inkomsten maar om participatie van nieuwe groepen zoals gezinnen, jongeren, nieuwkomers, ouderen en bewoners uit de (nieuwe) wijken. We willen eenvoudige programma's laten ontwerpen door en met ambassadeurs/helden/rolmodellen uit de verschillende doelgroepen.

We vinden dat elke gesubsidieerde instelling zo'n invitatieprogramma moet maken en uitvoeren en zullen deze taak in de budgetcontracten vastleggen.

Programma 2

Dr88^4u plaats voor jou

2. De Lawei voor iedereen

Voor de eigen producties die De Lawei en De Meldij in eigen huis opzetten kunnen in de wijken bijvoorbeeld X-factor/Idols/Fame-audities worden gehouden. En in de dorpshuizen wordt geoefend voor het aanstaande optreden in De Lawei. Wij menen dat De Meldij en De Lawei hun huis wijd open moeten zetten voor producties uit de wijken en dorpen. Daarnaast willen wij de verenigingen graag tegemoetkomen in de mogelijkheid zelf een zaal in De Lawei te huren. Zoals reeds aangegeven willen wij het gebruik van de nieuwe Blauwe Zaal in de Lawei voor alle amateurverenigingen mogelijk maken. Wij werken een voorstel hiertoe uit. Meer nog dan het herstellen van achterstanden kunnen de instellingen een bijdrage leveren aan het voorkomen van sociale uitsluiting. En indachtig de betekenis van De Lawei moet hét cultureel centrum natuurlijk open zijn als

iedereen vrij is. Wij vinden dan ook dat het nieuwe complex elke zondag(middag) open hoort te zijn. Dan wordt er een familieprogramma aangeboden. Dat is onderdeel van onze Drachtster Culturele Zondagen. In de vakanties zijn er speciale kunstzinnige activiteitenweken. Rond kerst is er een kerstprogramma. En op de eerste dag van het nieuwe jaar nodigt de gemeente alle inwoners uit voor een nieuwjaarsfeest. Ook gaan onze instellingen naar de mensen toe, er worden behalve voor Op Straat ook programma's gemaakt met de dorpshuizen, bejaardentehuizen, ziekenhuizen etc. Wij denken hiervoor 20.000 euro vrij te maken.

3. Prijzen

Prijzen en prijsvragen bieden een unieke mogelijkheid de Drachtster bevolking actief bij het culturele leven te betrekken. Elke twee jaar stellen wij voortaan een muziekprijs beschikbaar. Die kan bijvoorbeeld worden uitgereikt in een spannend Songfestival dat rechtstreeks vanuit De Lawei in heel Friesland wordt uitgezonden en waarbij alle Friezen hun stem kunnen uitbrengen. We zoeken hiervoor een sponsor. De gemeentelijke bijdrage zou rond de 15.000 euro kunnen liggen.

4. Ontmoetingsplek annex repetitieruimte

Om het verenigingsleven beter te ondersteunen gaan wij een inventarisatie maken van de behoefte aan huisvesting en faciliteiten van alle amateurkunstverenigingen en -stichtingen die van ons een waarderingssubsidie krijgen.

Programma 2

Dr88^4u plaats voor jou

Aan de hand van deze wensenlijst bekijken we welke extra voorzieningen moeten worden getroffen om bijvoorbeeld toneelvoorstellingen in de buurtcentra en dorpshuizen mogelijk te maken. We sluiten daarbij aan bij de upgradering van de wijk- en dorpscentra. Elk jaar pakken we twee accommodaties aan die een culturele 'Make Over' krijgen zodat over een aantal jaren in elke wijk en dorp een goed geoutilleerde repetitieruimte aanwezig is. Al enige tijd verkeert een aantal verenigingen in ruimtenood. Wij willen dat probleem met die verenigingen in gezamenlijkheid oplossen voor eind 2008. We hebben daar, net als voor de dorpshuizen e.d., ook middelen voor over.

5. Vereenvoudiging subsidiëring amateurverenigingen

Om recht te doen aan alle individuele verschillen en wensen is er een ingewikkeld en arbeidsintensief subsidiesysteem ontstaan dat voor veel verenigingen te complex in elkaar steekt. Wij willen de procedure sterk vereenvoudigen. Daarbij gaan we uit van waarderingssubsidies die niet gerelateerd zijn aan de kosten die verenigingen maken, noch aan hun artistieke prestatie.

Zo'n subsidie is in feite een blijk van waardering die verenigingen in staat stelt culturele activiteiten te organiseren. De gemeente wil niet inhoudelijk sturen, noch afrekenen op het exploitatieresultaat. Het betreft kleine subsidies (tot maximaal 1500 euro) voor activiteiten die wij graag in stand willen houden. Deze subsidies worden direct vastgesteld en jaarlijks uitgekeerd. Voorwaarde is dat de vereniging formeel in Smallingerland ingeschreven staat, er leden zijn en er daadwerkelijk culturele activiteiten worden uitgevoerd in het jaar van subsidiëring. En dat is het dan. Omdat we hun ledental willen bevorderen krijgt elke vereniging of stichting van ons een basissubsidie van 400 euro met daar bovenop een bijdrage per lid. Afhankelijk van het soort vereniging verschilt de hoogte van de bijdrage per lid. Dit omdat koren makkelijker meer leden kunnen werven dan fotoclubs en omdat harmonieën weer meer kosten hebben dan koren voor de opleiding van hun muzikanten. Dit betekent dus dat het subsidie niet wordt afgerekend. Het wordt één keer in de twee jaar vastgesteld aan de hand van de standaardaanvraag en de ledenlijst en vervolgens wordt direct daarna (en het volgende jaar in januari) de bijdrage op de rekening gestort. Zonder er vertrouwen in te hebben dat het geld goed wordt besteed is vereenvoudiging niet haalbaar. Omdat de verenigingen er best wat op vooruit mogen gaan en we een beperkt aantal extra aanvragen verwachten houden we rekening met enige extra kosten. We schatten het effect op ongeveer 20.000 euro boven op de nu in de begroting opgenomen kostenpost van 60.000 euro.

Programma 2

Dr88^4u plaats voor jou

6. Instrumentenfonds

Muziekverenigingen kunnen nu nog een renteloze lening krijgen voor de aanschaf van nieuwe muziekinstrumenten. Wij stellen voor vanaf 2008 bij De Meldij een instrumentenfonds in te stellen waarbij leerlingen van de muziekschool én startende muzikanten van de harmonieën en fanfares een muziekinstrument kunnen huren voor een lage prijs.

Wij gunnen iedereen de mogelijkheid om een instrument te bespelen. Wij verwachten van De Meldij dat zij deze regeling rechtvaardig en adequaat uitvoeren.

De lopende leningen zullen wij per geval bekijken en met de betreffende verenigingen een oplossing op maat zoeken. Wij denken aan een storting, gedurende de komende 5 jaar (2008 t/m 2012) van 30.000 euro per jaar in het fonds.

7. Stimuleringsfonds culturele producties

Voor bijzondere initiatieven die de begroting van de vereniging te boven gaan vragen wij de organisatoren een afzonderlijke en goed onderbouwde subsidie-aanvraag voor het Stimuleringsfonds in te dienen. Deze aanvragen worden wel getoetst op hun specifieke bijdrage aan het culturele klimaat in Drachten (artistieke inhoud, professionele begeleiding, spreiding, publiek).

Voor initiatieven van culturele verenigingen en stichtingen die in onze gemeente plaatsvinden denken we aan een jaarlijks bedrag van 25.000 euro.

8. Motto: Jij in De Lawei

Cultuur op school is een veel besproken onderwerp. Basisscholen moeten tegenwoordig in hun schoolwerkplan een cultuureducatieparagraaf opnemen. Onder Cultuureducatie wordt verstaan Kunsteducatie, Erfgoededucatie en Media-educatie. Scholen gaan daarbij uit van hun eigen profiel: wat kan ik op onze school, met onze geschiedenis, in deze omgeving, met deze schoolpopulatie, met deze ouders aan actieve en passieve cultuurprojecten bedenken? En hoe maak ik daar een doorlopende leerlijn van? Dat vinden leraren moeilijk omdat er vroeger op de academie geen aandacht aan werd besteed en ook omdat ze menen geen verstand van kunst te hebben. Of omdat ze zelf geen instrument spelen. Maar dat is ook helemaal niet nodig.

Programma 2

Dr88^4u plaats voor jou

Vaak zijn er voldoende aanknopingspunten om op een verantwoorde manier met kunst, erfgoed en media in, op en rond de school bezig te zijn. Het is immers geen kunstzinnige vorming maar cultuur-educatie. Scholen krijgen een (lump-sum) bedrag van het Ministerie van Onderwijs voor de invulling van het programma en worden in de ontwikkeling en implementatie van de plannen geholpen door het provinciale ondersteuningsinstituut Keunstwurk.

Maar wij willen de scholen een extra duwtje in de rug geven om ook daadwerkelijk resultaat te boeken. Van ons kunstencentrum De Meldij weten we dat de 'Generatie Einstein' (ook wel de WEB2.0generatie genoemd) vooral heel graag op het podium wil staan. Daarom leidt elke cursus tot een presentatie. En ook ouders vinden het altijd weer prachtig om met de hele familie naar een optreden van de kinderen te gaan. En als je succes hebt, dan wil je meer en vaker. Zo kan ieder kind een oprechte, eigen keuze maken of hij wel of niet door wil gaan en zijn talent verder wil ontploien. Want elk kind heeft een talent. En elk kind heeft daar gestaan in groep 7 (?). En geen enkel kind wil het dansfeest na afloop missen.

Wij bieden de scholen in Drachten aan dat elke leerling uit groep 7 aan het eind van het schooljaar op het podium van De Lawei kan staan. Wij stellen ons voor dat ze in een moderne versie van de onder de jeugd populaire 'Bonte Avond' individueel of per groepje hun voorstelling/talent mogen presenteren. Dat kan van alles zijn, een zanger, een dansgroepje, een toneelstukje, een goochelaar. Natuurlijk moet de gedachte verder worden uitgewerkt (met instellingen en scholen).

We denken aan dit project structureel 65.000 euro te besteden.

De Instrumenten: Korte Termijn Resultaten na 2008

- Invitatieprogramma's
- Amateurkunstproducties en optredens in De Lawei
- Songfestival en Muziekprijs
- In elk dorp en elke wijk een goed geoutilleerde repetitieruimte/ ontmoetingsplaats
- Eenvoudige subsidiesystematiek
- Instrumentenfonds
- Stimuleringsfonds
- Elk kind op het podium: Jij in de Lawei
- Website/Weblog als informatieplatform

Programma 2

Dr88^4u plaats voor jou

De Effecten: Lange Termijn Resultaten na 2008

- Kloof tussen buitenstaanders en medespelers verdwijnt
- 20% meer actieve kunstbeoefenaars
- 10% meer participatie door jongeren, gezinnen, nieuwkomers en ouderen
- Meer sociale binding en vertrouwen in elkaar en in het gemeentebestuur
- Er staan onvermoede talenten op
- Beroemde Drachtenaren door brede talentontwikkeling
- Meer culturele 'drukte'
- Meer werkgelegenheid en minder criminaliteit
- Meer plezier

Bijlage

Globale kostenraming Programma 1

Eenmalig circa € 30 miljoen

Structureel circa € 300.000

Eenmalig		
Omschrijving	Raming	Dekking
Aanpassing KunstKeten door - verbouw/ uitbreiding Lawei en Galerij - nieuwbouw Meldij - investering Iduna - investering museum - nieuwbouw bibliotheek Vlakke vloerzaal Opnamestudio Grand Café	Circa € 30 miljoen (rapportage BCN-Drachten)	Gemeente, provincie, , subsidies, sponsoring en mogelijk private partijen
Inrichting Stijlhuis		Bestaand gemeentelijk budget (kunst en monumenten)
Kunstofabriek ateliers	P.m.	P.m.
Atelierwoningen	P.m.	Betrokkenheid privaat initiatief
Lichtsculpturen		Sponsoring
Restauratie Carillon Gunnar Daan		Bestaand gemeentelijk budget (kunst en monumenten)
Lichtplan Gunnar Daan	P.m.	P.m.
Moderne muziekkoepeel		Oranjevereniging
Masterplan Beeldende Kunst	€ 60.000	Gemeente
Totaal	Circa € 30 miljoen	

Bijlage

Structureel		
Omschrijving	Raming	Dekking
Producties / festival	€150.000 € 250.000 * P.m.	Gemeente Provincie Sponsoring
Locatieproducties	€ 50.000	Gemeente
Poppodium		Bestaand gemeentelijk budget (poppodium € 142.430)
Filmhuis exploitatie	P.m.	P.m.
Mediaproducties	€ 50.000	Gemeente
Kunstofabriek	P.m.	P.m.
Lichtbiennale	€ 200.000 *	Sponsoring
Openbaar Incident	€ 30.000	Gemeente
Opdrachten	€ 20.000	Gemeente
Totaal	€ 300.000	

*) Dit bedrag is niet opgenomen in de telling, omdat het niet om gemeentelijk geld gaat.

Bijlage

Globale kostenraming Programma 2

Structureel circa € 200.000

Structureel		
Omschrijving	Raming	Dekking
Invitatieprogramma's	P.m.	Instellingen
Culturele zondagen	€ 20.000	Gemeente
Instrumentenfonds	€ 30.000	Gemeente
Website/ platform	€ 15.000	Gemeente
Amateurkunst subsidies	€ 20.000	Gemeente, in aanvulling op bestaande budgetten
Amateurkunst stimuleringsfonds	€ 25.000	Gemeente
Muziekprijs	€ 10.000	Gemeente
Songfestival	€ 15.000 P.m.	Gemeente Sponsoring
Klasse-assistenten	P.m.	P.m.
'Jij in de Lawei'	€ 65.000	Gemeente
Totaal	€ 200.000	

Geraadpleegde stukken

- Mens en Werk, collegeprogramma 2006-2010, gemeente Smallingerland, 2006
- Trots zijn, trots blijven, aanbevelingen voor beleid van de gemeente Smallingerland, Keunstwurk, juni 2000
- Cultuurclustering in Drachten, werkdocument, LAGroup Leisure & Arts Consulting, januari 2002
- Masterplan Centrum Drachten, Mecanoo architecten, december 2003
- Cultuurhistorische Verkenning Torenstraat te Drachten, Bureau Cultoero, Bé Lamberts, Zwolle, St. Parallel, Drachten, 2003
- Cultuurcluster Drachten, functionele visie op clustering van belangrijke cultuurinstellingen in Drachten, Interra, mei 2005
- Werk in uitvoering, beleidsplan 2005-2009, De Lawei, Drachten, 2005
- Beleidsplan 2004-2007, De Meldij, centrum voor de kunsten, Drachten, oktober 2003
- Iduna, poppodium, beleidsnotitie 2006
- Sels Dwaan!, Cultuurnota 2006-2008, provincie Fryslan, 16 maart 2005
- Koersdocument Fryslan, iepen en eigen!, voorbereiding Collegeprogramma GS Provincie Fryslan
- Fryske Fiersichten, Ideeën en projecten voor Fryslan in 2030, provincie Fryslan, januari 2007
- Atlas voor gemeenten 2007, thema Cultuur, Gerard Marlet/Clemens van Woerkens, Utrecht, april 2007
- Cultuurminnaars en cultuurmijders, trends in de belangstelling voor kunsten en erfgoed, P, Andries van den Broek, Frank Huysmans en Jos de Haan, juli 2005
- De provincies: Kijk zo zit dat, IPO/Raijmakers en Hofmeester, adviseurs in cultuur, Maarssen, maart 2007
- Innoveren, Participeren!, advies van de Raad voor Cultuur, agenda cultuurbeleid en culturele infrastructuur, maart 2007
- Verslag Koers Cultuureducatie primair onderwijs, Cultuurnetwerk Nederland, Utrecht 2006

Geraadpleegde sites

www.smallingerland.nl

www.frieseport.nl

www.lawei.nl

www.iduna.nu

www.cla.nl

www.debibliotheken.nl

www.cultuureconomie.nl

www.kennisland.nl

www.minocw.nl

www.kunststationcultuur.nl

www.fa.knaw.nl

www.frieschdagblad.nl

www.smelneserfskip.nl

www.beleefbibliotheek.nl

www.meldij.nl

www.museumdrachten.nl

www.philips.nl

www.cultuurnetwerk.nl

www.ez.nl

www.cultuur.nl

www.theaterwerk.nl

www.lichtenarchitectuur.nl

www.friesland.nl

www.leeuwardercourant.nl

Ontwerp en productie: Erkend Reclame Adviesbureau Norddesign Drachten